

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0191

Potreba znížiť počet úmrtí súvisiacich s prácou

Uznesenie Európskeho parlamentu z 21. mája 2026 o potrebe znížiť počet úmrtí súvisiacich s prácou (2025/3046(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na články 151, 153 a 156 Zmluvy o fungovaní európskej únie,
 - so zreteľom na smernicu Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci¹,
 - so zreteľom na strategický rámec EÚ v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci na obdobie 2021 – 2027,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 10. marca 2022 o novom strategickom rámci EÚ v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci po roku 2020²,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. decembra 2025 s odporúčaniami pre Komisiu o digitalizácii, umelej inteligencii a algoritmickej riadení na pracovisku – formovanie budúcnosti práce³,
 - so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, najmä na jej článok 31, v ktorom sa uvádza, že každý pracovník má právo na pracovné podmienky, ktoré zohľadňujú jeho zdravie, bezpečnosť a dôstojnosť,
 - so zreteľom na článok 136 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci predstavujú základný pilier európskej sociálnej politiky a sú ústredným prvkom ochrany

¹ Ú. v. ES L 183, 29.6.1989, s. 1,
ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1989/391/oj>.

² Ú. v. EÚ C 347, 9.9.2022, s. 122.

³ Ú. v. EÚ C, C/2026/2154, 6.5.2026, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/C/2026/2154/oj>.

ľudskej dôstojnosti, základných práv pracovníkov a spravodlivých a bezpečných pracovných podmienok;

- B. keďže v roku 2023 bolo v EÚ zaznamenaných 3 298 smrteľných pracovných úrazov a približne 2,8 milióna nefatálnych pracovných úrazov, ktoré mali za následok aspoň štvordňovú práceneschopnosť; keďže tieto štatistiky naďalej poukazujú na závažné problémy vo vysokorizikových odvetviach s vysokým výskytom pracovných úrazov, ako sú stavebníctvo, doprava, výroba a poľnohospodárstvo;
- C. keďže mladí pracovníci sú zraniteľnejší voči vážnym pracovným úrazom ako ich starší kolegovia, pričom miera úrazovosti je v porovnaní so skúsenejšími pracovníkmi o viac ako 40 % vyššia, čo odzrkadľuje ich zvýšenú zraniteľnosť spôsobenú obmedzenými pracovnými skúsenosťami, nedostatočnou odbornou prípravou a nižšou informovanosťou o rizikách na pracovisku; keďže môžu byť vystavení zlým pracovným podmienkam, ktoré môžu viesť k chorobám z povolania počas ich mladosti alebo neskôr v živote;
- D. keďže je dôležité, aby sa na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci uplatňovalo rodové hľadisko, pretože pracovníci môžu byť v závislosti od rodu odlišne vystavení a zraniteľnejší voči rôznym druhom látok alebo rizík;
- E. keďže pracovníci v odvetviach, ako je zdravotníctvo a sociálna starostlivosť, sú vystavení násiliu a psychosociálnym rizikám a čelia takisto významným a často podceňovaným rizikám týkajúcim sa ich bezpečnosti; keďže násilie a šikanovanie na pracovisku môžu spôsobiť vážnu psychickú ujmu a sú spojené so zvýšeným rizikom problémov duševného zdravia; keďže tieto javy sa zaznamenávajú najmä v zdravotníctve a v službách starostlivosti;
- F. keďže v posledných rokoch viaceré členské štáty zaznamenali výrazný nárast útokov voči predstaviteľom verejnej moci vykonávajúcim úlohy v oblasti presadzovania práva, ako aj pracovníkom pohotovostných záchranných služieb; keďže niektoré profesionálne činnosti, najmä tie, ktoré súvisia s výkonom verejnej moci a legitímnym použitím sily, sa vyznačujú štrukturálnym a trvalým vystavením riziku vážneho fyzického zranenia alebo smrti v dôsledku úmyselných násilných činov tretích strán; keďže hrozby a úmyselné násilné činy voči pracovníkom pohotovostných záchranných služieb, ako sú paramedici a hasiči, sú skôr novým fenoménom; keďže takéto vystavenie zahŕňajúce úmyselné činy tretích strán odlišuje tieto povolania od iných foriem nebezpečnej práce a odôvodňuje osobitné uznanie povahy súvisiacich rizík;
- G. keďže cezhraniční a migrujúci pracovníci vrátane pracovníkov z tretích krajín sú obzvlášť zraniteľní voči pracovnému vykorisťovaniu a formám nelegálnosti v súvislosti s prácou; keďže z výskumu vyplýva, že na celom svete títo pracovníci čelia v porovnaní s

miestnymi pracovníkmi približne o 70 % vyššiemu riziku smrteľných pracovných úrazov⁴ a že v EÚ je toto riziko takisto výrazne vyššie, približne na úrovni 65 %, najmä u pracovníkov z východnej Európy; keďže štátni príslušníci tretích krajín čelia trojnásobne vyššiemu riziku pracovných úrazov a odhaduje sa, že je nahlásený len približne každý piaty úraz, čo upozorňuje na výrazné podhodnotenie tohto javu a potrebu posilniť mechanizmy ochrany a presadzovania a dodržiavať zákonnosť a dôstojnosť práce;

- H. keďže značný počet úmrtí súvisiacich s prácou je spôsobený chorobami z povolania, ktoré sú príliš často podceňované, nedostatočne uznávané a nedostatočne nahlasované, najmä z dôvodu nerovností v prístupe k starostlivosti, prevencii a následnej kontrole, nedostatočnej výsledovateľnosti expozície a latencie určitých ochorení; keďže nedostatočné nahlasovanie a nedostatočné uznávanie chorôb z povolania oslabuje účinnosť politík v oblasti prevencie, mechanizmy odškodňovania a systémy presadzovania;
- I. keďže rakovina je v EÚ hlavnou príčinou úmrtí súvisiacich s prácou; keďže pracovníci môžu byť na pracovisku vystavení kombinácii látok, ktoré ďalej zvyšujú zdravotné riziká; keďže vystavenie faktorom, ako je žiarenie, stres súvisiaci s prácou, nevhodná organizácia práce a pracovné podmienky, je spojené s rakovinou z povolania; keďže počet prípadov rakoviny kože ako jednej z najviac rozšírených chorôb z povolania sa zvyšuje, pričom len obmedzený podiel týchto prípadov je uznaných za prípady choroby z povolania;
- J. keďže v súvislosti s aktualizovaným odporúčaním Komisie o chorobách z povolania prijatým 28. novembra 2022⁵ sa zdôraznilo, že je dôležité podporiť pracovníkov, ktorí sú vystavení pracovným rizikám, a rodiny, ktoré prišli o svojich príbuzných v dôsledku takéhoto vystavenia, a to aj prostredníctvom poskytnutia primeranej pomoci;
- K. keďže prevencia pracovných úrazov a chorôb z povolania je základom európskej sociálnej politiky a práva na voľný pohyb pracovníkov; keďže nejde len o právnu povinnosť vyplývajúcu z práva Únie, najmä zo smernice Rady 89/391/EHS, a z vnútroštátnych právnych poriadkov, ale aj o strategickú sociálnu a hospodársku investíciu, ktorá môže mať pozitívny a trvalý vplyv na pracovníkov, podniky a komunity ako celok a prispieť k zníženiu rizík, obmedzeniu sociálno-ekonomických nákladov spojených s pracovnými úrazmi, ako aj k

⁴ Pozri napríklad Lau et al., „Workplace mortality risk and social determinants among migrant workers“ (Riziko úmrtnosti na pracovisku a sociálne determinanty medzi migrujúcimi pracovníkmi), *The Lancet Public Health*, zv. 9, vyd. 11, 2024, E935-E949, [https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(24\)00226-3](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(24)00226-3)).

⁵ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2022/2337 z 28. novembra 2022 týkajúce sa európskeho zoznamu chorôb z povolania (Ú. v. EÚ L 309, 30.11.2022, s. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2022/2337/oj>).

celkovému zlepšeniu kvality a udržateľnosti pracovného prostredia;

- L. keďže osobitná odborná príprava poskytovaná dobrovoľným hasičom vrátane odbornej prípravy v oblasti prvej pomoci, posudzovania rizík, evakuačných postupov a predchádzania požiarom preukázateľne zvyšuje bezpečnosť na pracovisku tým, že umožňuje rýchlu a účinnú reakciu na závažné incidenty a podporuje kultúru predchádzania rizikám, čím prispieva k zníženiu závažnosti pracovných úrazov; keďže podľa smernice 89/391/EHS majú zamestnávateľia zákonnú povinnosť vykonávať posudzovanie rizík, poskytovať odbornú prípravu a zabezpečovať opatrenia v oblasti prvej pomoci, hasenia požiarov a evakuácie a že podpora zručností dobrovoľných hasičov na pracovisku môže dopĺňať tieto povinnosti a ďalej posilniť bezpečnosť pri práci;
- M. keďže inšpekcie práce zohrávajú kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní účinného vykonávania politiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na národnej, regionálnej a miestnej úrovni a sú nevyhnutné na predchádzanie pracovnému vykorisťovaniu a nebezpečným pracovným podmienkam;
- N. keďže zásadné zmeny vo svete práce vrátane šírenia neštandardných foriem práce, neistej práce, zvyšujúceho sa podielu mladých pracovníkov zamestnaných v neistých a rizikových zamestnaniach, starnutie pracovnej sily, digitalizácie, zavádzania nových technológií a globalizácie viedli k zvýšeniu psychosociálnych rizík, pracovného stresu a nových výziev v oblasti ochrany zdravia pri práci, čo si vyžaduje širšie a integrovanejšie stratégie prevencie;
- O. keďže psychosociálne riziká v práci, ako je chronický stres, syndróm vyhorenia a obťažovanie, sú hlavným a rastúcim faktorom zlého zdravotného stavu a úmrtí súvisiacich s prácou a sú často podceňované, nedostatočne nahlasované a nedostatočne riešené;
- P. keďže psychologicky podporujúce pracovné prostredie je nevyhnutné na duševné zdravie a fyzickú pohodu pracovníkov; keďže psychosociálne riziká môžu vyplývať z nevhodného dizajnu práce a zo zlých organizačných alebo riadiacich postupov a môžu viesť k stresu, úzkosti, vyhoreniu a depresii; keďže dlhodobé vystavenie nepriaznivým psychosociálnym pracovným podmienkam sa spája so závažnými dôsledkami pre duševné zdravie vrátane chronických chorôb a zvýšeného rizika samovrážd;
- Q. keďže rastúce využívanie umelej inteligencie a systémov algoritmickeho riadenia na pracovisku môže zintenzívniť pracovné tempo, viesť k vyššiemu pracovnému zaťaženiu, zvýšiť psychosociálne riziká, narušiť samostatnosť pracovníkov a vytvoriť nové riziká pre bezpečnosť a zdravie pri práci;
- R. keďže zmena klímy vrátane rastúcich teplôt, častejších a intenzívnejších vln horúčav a iných extrémnych poveternostných

javov predstavuje rastúce a mnohostranné riziko pre zdravie, bezpečnosť a pracovné podmienky pracovníkov v celej EÚ; keďže dlhodobé vystavenie vysokým teplotám môže mať vážne zdravotné následky, ako je vyčerpanie z horúčav, úpal a iné ochorenia súvisiace s teplom, a zároveň zvyšuje pravdepodobnosť únavy, zníženej koncentrácie a zhoršeného rozhodovania a tým aj pracovných úrazov, čo si vyžaduje ciele preventívne a ochranné opatrenia;

- S. keďže účinné stratégie prevencie, opatrenia na zvyšovanie povedomia, iniciatívy zamerané na dobré životné podmienky a podpora silnej kultúry bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sú nevyhnutné na predchádzanie závažným úrazom a chorobám z povolania a na zníženie počtu úmrtí súvisiacich s prácou; keďže takéto preventívne prístupy nielen chránia zdravie a bezpečnosť pracovníkov, ale prinášajú aj ekonomické výhody pre podniky a pre celú spoločnosť;
- T. keďže je potrebné zintenzívniť úsilie na dosiahnutie cieľov stanovených v Agende 2030 pre udržateľný rozvoj, najmä cieľa 8.8: „Chrániť pracovné práva a presadzovať bezpečné a spoľahlivé pracovné prostredie pre všetkých pracujúcich, vrátane migrujúcich pracovníkov, predovšetkým migrantiek, a tých, ktorých zamestnanie je neisté“;
- U. keďže vo svojom uznesení z 10. marca 2022 uvítal zavedenie prístupu vízie nulovej úmrtnosti v prípade pracovných úrazov a chorôb z povolania, pričom vyzval na vypracovanie ambiciózneho plánu na zníženie počtu pracovných úrazov a odstránenie úmrtí na pracovisku a chorôb z povolania, ako aj na posilnenie preventívnych opatrení a presadzovanie existujúcich právnych predpisov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci; keďže cieľ nulovej úmrtnosti by sa mal považovať nielen za politický cieľ, ale aj za etickú a spoločenskú povinnosť voči všetkým pracovníkom;
- V. keďže právo každého pracovníka na bezpečné a zdravé pracovné prostredie musí byť plne zaručené prostredníctvom účinných opatrení na predchádzanie pracovným úrazom a chorobám z povolania, ako aj prostredníctvom pravidelných kontrol a skutočne odrádzajúcich sankcií, ktoré musia byť podporené primeranými zdrojmi pre príslušné orgány; keďže nedodržiavanie právnych predpisov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je základnou súčasťou pracovného vykorisťovania a podkopáva dosiahnutie cieľa nulovej úmrtnosti, preto je nevyhnutné zabezpečiť dôsledné a účinné presadzovanie existujúcich právnych predpisov, a to aj posilnením inšpektorátov práce a ich kontrolných a sankčných nástrojov;
- W. keďže účinné vykonávanie prístupu vízie nulovej úmrtnosti si vyžaduje merateľné opatrenia a ciele, komplexný prístup zahŕňajúci všetky pracovné úrazy a choroby z povolania, rozvoj a podporu

kultúry prevencie a primerané zdroje;

- X. keďže odbory a zástupcovia pracovníkov zohrávajú dôležitú úlohu pri ochrane bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, a to aj pokiaľ ide o monitorovanie dodržiavania a podporu účinného vykonávania existujúcich pravidiel; keďže však v rozsahu pôsobnosti smernice 89/391/EHS pretrvávajú nedostatky, najmä pokiaľ ide o určité kategórie pracovníkov vrátane pracovníkov v domácnosti, ktorí sú čiastočne alebo úplne vylúčení z ochrany, čím sa narúša zásada rovnakej ochrany, najmä pokiaľ ide o ženy, štátnych príslušníkov tretích krajín a iné skupiny v zraniteľných situáciách, čo si vyžaduje zabezpečenie primeranej a jednotnej úrovne ochrany;
- Y. keďže súčasný strategický rámec EÚ v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci na obdobie 2021 – 2027 sa blíži ku koncu; keďže na urýchlenie pokroku pri dosahovaní cieľa nulovej úmrtnosti bude potrebné obnoviť politický záväzok a aktualizovať ambicióznejší rámec;
- Z. keďže spomienka na obete pracovných úrazov je aktom kolektívnej pamäte a morálnej zodpovednosti, ktorý pomáha zachovať vysoké povedomie verejnosti o hodnote ľudského života, posilniť kultúru prevencie a obnoviť záväzok európskych a národných inštitúcií k cieľu nulovej úmrtnosti na pracovisku;
- AA. keďže kolektívna pamäť sa musí premietnuť do zodpovednosti, a to aj prostredníctvom spoľahlivého podávania správ; keďže je často mimoriadne ťažké zaznamenať všetky pracovné úrazy vrátane smrteľných; keďže je potrebné zabezpečiť, aby všetci pracovníci využívali primeranú úroveň sociálnej ochrany;
- AB. keďže tragédia v bani Bois du Cazier v meste Marcinelle, ku ktorej došlo 8. augusta 1956 a ktorá si vyžiadala život 262 baníkov, z ktorých mnohí boli občanmi štátov, ktoré sú dnes súčasťou Európskej únie, je trvalým symbolom boja za dôstojnú prácu, solidaritu a sociálnu spravodlivosť v Európe;
- AC. keďže medzi obeťami boli príslušníci viacerých európskych národností, tragédia v Marcinelle bola prvým kolektívnym nešťastím, ku ktorému došlo v Európe, ktorá sa už vtedy zaoberala myšlienkami na bratstvo v kľúčových otázkach, ako je práca, bezpečnosť, spravodlivosť a dôstojnosť;
- AD. keďže pripomínanie si nešťastia v Marcinelle udržiava nažive povedomie o základnej hodnote voľného pohybu pracovníkov a ich právach a bezpečnosti, čo sú priority účinnej a konkurencieschopnej sociálnej Európy;
- AE. keďže ďalšie minulé tragédie súvisiace s prácou vrátane požiaru v bani Marie 31. mája 1892, banského nešťastia v Courrières 10. marca 1906, banského nešťastia v Luisenthale 7. februára 1962,

banského nešťastia v Aliveri v roku 1968, výbuchu v továrni na náboje Lapua vo Fínsku v roku 1976 a smrteľného výbuchu a požiaru v závode Violanta v Grécku v januári 2026, sú hlboko zakorenené v kolektívnej pamäti viacerých členských štátov a neustále pripomínajú naliehavú potrebu účinných opatrení na prevenciu a ochranu pracovníkov;

1. vyzýva na ustanovenie Európskeho dňa spomienky na obete pracovných úrazov a ochrany a dôstojnosti pracovníkov, ktorý by sme si každoročne pripomínali 8. augusta, na počesť pamiatky obetí tragédie v bani Bois du Cazier v Marcinelle, ktorá vzhľadom na svoj európsky rozmer – keďže postihla pracovníkov z viacerých štátov, ktoré sú v súčasnosti členmi EÚ – predstavuje spoločný symbol boja za dôstojnú prácu a nevyhnutnosti spoločnej ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci;
2. potvrdzuje ciele tohto európskeho dňa, a to pripomínať si obete pracovných úrazov a chorôb z povolania a zvyšovať povedomie širokej verejnosti, podnikov a inštitúcií o význame prevencie, bezpečnosti pri práci a dôstojných pracovných podmienok; pripomína však, že zvyšovanie povedomia by malo byť spojené so súčasnými rizikami pre bezpečnosť a ochranu zdravia, čím by sa skutočne prispelo k predchádzaniu úmrtiam, úrazom a chorobám na pracovisku; zdôrazňuje, že tento európsky deň môže pomôcť posilniť záväzok EÚ a členských štátov k prístupu vízie nulovej úmrtnosti, a to najmä podporou prevencie na pracovisku, presadzovania bezpečnej a dôstojnej práce, odbornej prípravy, zvyšovania povedomia o vznikajúcich rizikách, sociálneho dialógu a účinného presadzovania existujúcich právnych predpisov, ako aj posilnením činnosti EÚ na riešenie psychosociálnych rizík, muskuloskeletálnych porúch a rizík pre zdravie pri práci súvisiacich s extrémnymi poveternostnými javmi vo všetkých odvetviach a v podnikoch všetkých veľkostí; domnieva sa, že tento európsky deň by bol každoročnou príležitosťou na posúdenie pokroku dosiahnutého pri plnení cieľa vízie nulovej úmrtnosti, na identifikáciu nedostatkov v prevencii a presadzovaní predpisov a na posilnenie politickej zodpovednosti na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ a na opätovné potvrdenie potreby účinných kontrol;
3. zdôrazňuje, že tento európsky deň, ktorý by dopĺňal Svetový deň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci organizovaný Medzinárodnou organizáciou práce 28. apríla, by mal podporovať konkrétne iniciatívy v školách, na pracoviskách a v inštitúciách vrátane kampaní na zvýšenie povedomia, programov odbornej prípravy a výmeny najlepších postupov v oblasti prevencie, čím sa posilní kultúra bezpečnosti naprieč generáciami a odvetviami;
4. zdôrazňuje, že tento európsky deň by mal prispieť k posilneniu záväzku EÚ a členských štátov k cieľu systematického a trvalého odstraňovania pracovných úrazov, chorôb z povolania a úmrtí

súvisiacich s prácou v súlade s prístupom vízie nulovej úmrtnosti, a to najmä podporou prevencie na pracovisku, presadzovania bezpečnej a dôstojnej práce, odbornej prípravy, zvyšovania povedomia o vznikajúcich rizikách, sociálneho dialógu a účinného presadzovania existujúcich právnych predpisov;

5. zdôrazňuje význam posilnenia práv pracovníkov na informácie, konzultácie a účasť prostredníctvom volieb zástupcov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a prijatia kolektívnych zmlúv;
6. zdôrazňuje, že dosiahnutie cieľa nulovej úmrtnosti súvisiacej s prácou si vyžaduje úzku spoluprácu medzi členskými štátmi, zamestnávateľmi, sociálnymi partnermi, inšpektorátmi práce, výskumnými inštitúciami a agentúrami EÚ; vyzýva na intenzívnejšiu výmenu najlepších postupov, údajov a metodík prevencie s podporou Európskej agentúry pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (EU-OSHA);
7. vyzýva Komisiu, aby posúdila a riešila riziká pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci spojené s umelou inteligenciou a so systémami algoritmického riadenia vrátane zintenzívnenia práce, psychosociálnej záťaže, neprimeraného dohľadu a stierania hraníc pracovného času; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby uznali a riešili vznikajúce riziká úmrtí a závažných úrazov spojených s novými formami zamestnania vrátane práce pre platformy a algoritmicky riadenej práce; zdôrazňuje, že pracovníci zapojení do digitálnych pracovných platforiem a pracovníci, ktorých úlohy, tempo práce a výkonnosť riadia alebo vyhodnocujú nástroje založené na umelej inteligencii, môžu čeliť zvýšeným rizikám v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v dôsledku zintenzívnenia pracovného rytmu, zneužívania monitorovania, nedostatočnej transparentnosti algoritmického rozhodovania, a to aj pokiaľ ide o identifikovateľné kontaktné miesta s človekom, a neprimeraných alebo nedostatočných informácií či odbornej prípravy; zdôrazňuje, že zavádzanie takýchto technológií podlieha primeranému posudzovaniu rizík, transparentnému informovaniu pracovníkov a konzultáciám s nimi a primeranému ľudskému dohľadu v súlade s právnymi predpismi v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci;
8. vyzýva Komisiu, aby komplexne posúdila a predvídala riziká v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vyplývajúce z faktorov súvisiacich s klímou vrátane tepelného stresu, extrémnych poveternostných javov, znečistenia ovzdušia, zvýšenej expozície nebezpečným látkam počas projektov obnovy a modernizácie infraštruktúry a vzniku nových biologických rizík; vyzýva na posilnenie preventívnych opatrení na základe tohto posúdenia s cieľom posilniť odolnosť a pripravenosť v rámci vnútroštátnych systémov bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, a to aj prostredníctvom mechanizmov včasného varovania a usmernení pre jednotlivé odvetvia s vysokým rizikom, ako sú stavebníctvo,

poľnohospodárstvo a doprava, ako aj pre ďalšie dotknuté odvetvia vrátane pohotovostných služieb; zdôrazňuje potrebu vybaviť inšpektoráty práce a zamestnávateľov praktickými usmerneniami na úrovni EÚ o riadení práce v podmienkach tepla a o iných pracovných rizikách súvisiacich s klímou;

9. zdôrazňuje potrebu uznať vplyvy extrémnych horúčav a zmeny klímy za hlavné rizikové faktory pri práci a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby posilnili preventívne, ochranné a adaptačné opatrenia na pracovisku s cieľom znížiť počet pracovných úrazov, chorôb z povolania a úmrtí súvisiacich s prácou;
10. vyzýva Komisiu, Radu, občiansku spoločnosť a sociálnych partnerov, aby podporili ustanovenie a pripomínanie si európskeho dňa ako občianskeho záväzku spájajúceho inštitúcie, podniky a občanov, a to aj prostredníctvom iniciatív zameraných na informovanie, zvyšovanie povedomia a praktických nástrojov prevencie prispôsobených malým a stredným podnikom a zraniteľným pracovníkom a výmeny najlepších postupov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci; zdôrazňuje, že takéto iniciatívy by sa mali osobitne zaoberať psychosociálnymi rizikami, rizikami súvisiacimi s horúčavami a extrémnymi pracovnými teplotami, rizikami spojenými so subdodávateľskými reťazcami a neštandardnými formami práce a problémami, ktoré sa týkajú vyslaných, sezónnych a iných cezhraničných pracovníkov, zabezpečujúc pritom dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania a účinné uplatňovanie predpisov hostiteľskej krajiny v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a sociálnej ochrany; pripomína, že nadmerne dlhý pracovný čas často vedie k únave a zvyšuje riziko smrteľných pracovných úrazov;
11. nabáda členské štáty, aby zvyšovali povedomie zamestnávateľov a pracovníkov o ich zodpovednosti za zaistenie vlastnej bezpečnosti a bezpečnosti iných osôb, podporovali odbornú prípravu v oblasti prvej pomoci pre všetkých zamestnancov, najmä v odvetviach s vyššími pracovnými rizikami, a aby zabezpečili, že takáto odborná príprava bude pravidelne aktualizovaná, široko dostupná a začlenená do politík bezpečnosti na pracovisku; zdôrazňuje, že zamestnávatelia nesú hlavnú zodpovednosť za zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov, a to aj prostredníctvom posudzovania rizík, preventívnych opatrení, poskytovania osobných ochranných prostriedkov, pracovných zdravotných služieb, účinného uplatňovania právnych predpisov v oblasti bezpečnosti pri práci a zabezpečovania primeraného informovania, školenia a odbornej prípravy zamestnancov; zdôrazňuje zodpovednosť zamestnávateľov zabezpečiť skutočné zapojenie zamestnancov a ich zástupcov do vytvárania postupov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, posudzovania rizík a nebezpečenstiev, plánovania opatrení, ich monitorovania a vykonávania preventívnej činnosti;
12. pripomína, že násilie predstavuje rastúci problém na mnohých

pracoviskách, najmä v odvetviach služieb a zdravotnej starostlivosti, a v prípade pracovníkov pohotovostných záchranných služieb: trvá na potrebe opatrení navrhnutých na uplatňovanie prístupu nulovej tolerancie voči šikanovaniu, obťažovaniu a iným formám násilia na pracovisku prostredníctvom zlepšenia a podpory organizačných a legislatívnych podporných štruktúr a prostredníctvom lepších systémov ohlasovania incidentov;

13. vyzýva Komisiu a agentúru EU-OSHA, aby využili európsky deň ako príležitosť na šírenie aktuálnych štatistických údajov, porovnávacích analýz a usmernení založených na dôkazoch v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s osobitným zameraním na psychosociálne riziká, neštandardné formy práce, mikropodniky a malé podniky a najzraniteľnejšie skupiny pracovníkov; ďalej vyzýva Komisiu a agentúru EU-OSHA, aby zverejnili prehľad chorôb z povolania a úmrtí súvisiacich s prácou v celej EÚ a v jednotlivých krajinách vrátane ukazovateľov prevencie a kontroly (vrátane inšpekcií práce) s cieľom lepšie usmerňovať verejné politiky a posilniť zodpovednosť; ďalej zdôrazňuje význam systematického monitorovania a analyzovania trendov v oblasti pracovných podmienok, psychosociálnych rizík, kapacít inšpekcie práce a dodržiavania noriem bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v členských štátoch s cieľom posilniť prevenciu, transparentnosť a zvyšovanie konvergenencie pracovných podmienok v celej EÚ;
14. vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s Eurostatom a členskými štátmi zlepšila zber, harmonizáciu a transparentnosť údajov o pracovných úrazoch a chorobách z povolania vrátane psychosociálnych rizík a dlhodobých latentných ochorení a aby riešila nedostatočné nahlasovanie;
15. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že zodpovednosť za dodržiavanie právnych predpisov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci bude jasne zakotvená na úrovni riadenia a široko začlenená v rámci organizácie, a to aj prostredníctvom účinných plánov prevencie a účasti pracovníkov; zdôrazňuje, že samotné posudzovanie rizík prispieva k zníženiu počtu úrazov;
16. zdôrazňuje význam regulačných inšpekcií v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pri dosahovaní bezpečných a zdravých pracovísk, pričom uznáva, že dosah inšpekcií môže byť obmedzený; vyzýva členské štáty, aby posilnili inšpektoráty práce stálymi zamestnancami, primeranými zdrojmi a inštitucionálnou nezávislosťou s cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie právnych predpisov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a reagovať na transformáciu sveta práce;
17. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby posilnili presadzovanie právnych predpisov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane zabezpečenia primeraných zdrojov pre inšpektoráty práce, zlepšenia

cezhraničnej spolupráce a zabezpečenia účinného dodržiavania, najmä v prípadoch, keď hrubá nedbanlivosť viedla k vážnej ujme alebo úmrtiu; domnieva sa, že na to, aby boli pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci dôveryhodné a účinné, musia byť dostatočne odrádzajúce a primerané;

18. víta hodnotiacu správu Komisie o Európskom orgáne práce (ELA), v ktorej sa uznáva jeho úloha pri účinnom presadzovaní pracovného práva EÚ a pravidiel bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, najmä v cezhraničnom kontexte a v rizikových odvetviach, a opätovne vyzýva Komisiu, aby posilnila mandát orgánu ELA s cieľom zlepšiť presadzovanie pracovného práva EÚ a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci; zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť konkrétnu pridanú hodnotu na podporu národných orgánov presadzovania práva, a to aj prostredníctvom posilnenia zosúladených a spoločných inšpekcií práce a možnosti účinnejšie prispievať k identifikácii a riešeniu prípadov porušovania; zdôrazňuje, že je potrebné podporovať väčšie zosúladenie a zjednodušenie pravidiel mobility pracovnej sily a súvisiacich kontrolných postupov, a to aj prostredníctvom jednotnejších pravidiel a účinnejšej výmeny informácií v súlade s usmerneniami orgánu ELA;
19. vyzýva Komisiu, aby na základe priorít súčasného strategického rámca EÚ v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci na obdobie 2021 – 2027 a skúseností, ktoré sa prostredníctvom neho získali, vymedzila nový strategický rámec v rámci Plánu pre kvalitné pracovné miesta na roky 2028 – 2034; zdôrazňuje, že tento nový strategický rámec by mal byť jasný, merateľný a časovo ohraničený, mal by stanoviť jasné a nové požiadavky a mal by byť zameraný na zníženie počtu pracovných úrazov a úmrtí súvisiacich s prácou, dokončenie prechodu na nulovú úmrtnosť na pracovisku, posilnenie ochrany pracovníkov, najmä vo vysokorizikových odvetviach a v prípade zraniteľných skupín, riešenie vznikajúcich pracovných rizík vrátane rizík vyplývajúcich z nových foriem práce, digitalizácie a psychosociálnych rizík a zabezpečenie prispôsobenia pracovných podmienok extrémnym teplotám;
20. víta smernice zamerané na zníženie rizík expozície karcinogénom a iných potenciálne smrteľných chorôb z povolania; konštatuje, že prevencia smrteľných chorôb z povolania si vyžaduje rozvoj odborných znalostí týkajúcich sa expozície na pracoviskách, ako aj v rámci pracovných zdravotných služieb; pripomína dôležitosť primeraných zdrojov na pracoviskách na identifikáciu rizík expozície a ich prevenciu v spolupráci s pracovnými zdravotnými službami, ktoré môžu poskytovať usmernenia týkajúce sa príslušných opatrení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci; domnieva sa, že pracovníci, u ktorých existuje riziko expozície látkam, ktoré spôsobujú závažné choroby z povolania, by mali mať prístup k pracovným zdravotným službám a pravidelným zdravotným prehliadkam na monitorovanie možnej expozície; zdôrazňuje, že

akákoľvek komplexná stratégia na zníženie počtu úmrtí pri práci musí výslovne riešiť rakovinu z povolania ako tichú, no hlavnú príčinu úmrtí súvisiacich s prácou, a to aj prostredníctvom dlhodobých latentných ochorení vyplývajúcich z dlhodobej expozície karcinogénom na pracovisku; zdôrazňuje, že je potrebné zlepšiť získavanie údajov o rakovine z povolania na úrovni EÚ, aby sa v plnej miere zohľadnil skutočný rozsah úmrtí súvisiacich s prácou;

21. vyjadruje znepokojenie nad tým, že vyslaní pracovníci, migrujúci pracovníci a pracovníci v subdodávateľských reťazcoch sú vystavení neprimeraným rizikám v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane rizika smrteľných úrazov v dôsledku roztrieštených reťazcov zodpovednosti, nedostatočnej koordinácie a rozptýlenej zodpovednosti, najmä vo vysokorizikových odvetviach, ako je stavebníctvo; vyzýva Komisiu, aby posúdila, či súčasné *acquis* v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci dostatočne zaručuje účinné uplatňovanie minimálnych požiadaviek na bezpečnosť a ochranu zdravia v subdodávateľských reťazcoch, a aby v prípade zistenia nedostatkov navrhla legislatívne opatrenia;
22. vyzýva členské štáty, aby podporovali kultúru bezpečnosti v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, najmä u mladých pracovníkov, a to kombináciou vzdelávania a praktických skúseností; domnieva sa, že vzdelávacie inštitúcie by mali poskytovať všeobecné informácie a odbornú prípravu v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia, zatiaľ čo zamestnávateľia by mali zabezpečovať odbornú prípravu zameranú na konkrétne pracovné miesta, najmä počas učňovskej prípravy a stáží;
23. nabáda členské štáty, aby vytvorili podporné rámce, ktorými sa uľahčí zamestnávanie dobrovoľných hasičov, uzná hodnota získaných zručností, najmä v oblasti prvej pomoci, prevencie rizík, hasenia požiarov, používania hasičského vybavenia a organizácie evakuácie, ako aj zlepšovania bezpečnosti na pracovisku, zabezpečí sa prevencia pracovných úrazov a zníži závažnosť takýchto úrazov počas čakania na príchod pohotovostných služieb;
24. zdôrazňuje, že mikropodniky, malé a stredné podniky majú často obmedzené administratívne kapacity, finančné zdroje a špecializované odborné znalosti; vyzýva na komplexné a ciele podporné opatrenia, ktoré im pomôžu pri účinnej identifikácii, prevencii a riadení pracovných rizík, chorôb a úmrtí súvisiacich s prácou, a to aj prostredníctvom zjednodušených a používateľsky ústretových nástrojov na posudzovanie rizík, usmernení pre jednotlivé odvetvia, praktických preventívnych programov, prístupnej odbornej prípravy a podpory pri dodržiavaní povinností v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci;
25. vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi a so sociálnymi partnermi posilnila usmernenia EÚ týkajúce sa podpory pre obeť

pracovných úrazov a chorôb z povolania a ich rodiny; ďalej vyzýva Komisiu, aby posúdila možnosť vypracovania odporúčaní zameraných na podporu primeranej podpory a mechanizmov odškodnenia pre obeť a ich rodiny, a podporila tak vzostupnú konvergenciu ochrany v celej EÚ;

26. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že všetci pracovníci budú účinne využívať ochranu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v súlade s vnútroštátnymi systémami a postupmi vrátane pracovníkov platform, štátnych príslušníkov tretích krajín a pracovníkov v domácnosti zamestnaných v súkromných domácnostiach; vyzýva členské štáty a sociálnych partnerov, aby podporovali využívanie inovatívnych riešení a najlepších postupov na predchádzanie pracovným úrazom a chorobám z povolania, a to aj prostredníctvom iniciatív, ako je udeľovanie cien EU-OSHA za osvedčené postupy v oblasti zdravých pracovísk, ktoré predstavujú účinné stratégie a technológie, ktoré možno zaviesť v rôznych odvetviach s cieľom zlepšiť bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci;
27. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.